

ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ВІЛ-ІНФЕКЦІЮ/СНІД У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТИ

¹⁾Грабовий С. Л., ²⁾Дьяченко А. Г., ²⁾Мирошниченко Е. А.

¹⁾Сумський обласний Центр профілактики і боротьби зі СНІДом;

²⁾Сумський державний університет

Попри довічність антиретровірусної терапії (АРТ) та значні фінансові витрати на її проведення, вона є єдиним способом покращення життя хворих на ВІЛ-інфекцію, збереження їх соціальної активності, та є основною частиною реабілітації ВІЛ-інфікованих.

Впровадження АРТ в області розпочато з червня 2006 року. Станом на 01.01.2014 АРТ отримували 420 (96,6 %) з 435 осіб, які її потребують, в т.ч. 398 дорослих (96,4 %) та 22 дитини (100 %). Частка активних споживачів ін'єкційних наркотиків (СІН) серед осіб, які отримують АРТ, становить лише 9 %, проти 10,3 % в Україні. В той же час частка СІН серед офіційно зареєстрованих осіб, які потребують АРТ, становить 11,5%, що свідчить про обмежений доступ зазначеної категорія пацієнтів не тільки до АРТ, але й до медичної допомоги в цілому. За рахунок Державного бюджету отримують терапію 332 особи (79 %), за рахунок Глобального фонду – 88 (21 %). Схеми АРТ 1-го ряду в області отримує 400 осіб (95,2 %), схеми АРТ 2-го ряду – 20 осіб (4,8 %), схеми порятунку – 0 осіб. Всього для лікування в області використовується 9 препаратів різних груп.

Для оцінки ефективності АРТ розраховується відсоток людей із ВІЛ-інфекцією/СНІДом, які отримують лікування через 12 місяців після початку АРТ. Оцінка результатів лікування здійснюється шляхом когортного аналізу через 6, 12, 24, 36 і т.д. місяців від початку лікування. Постійне медичне спостереження дозволяє оцінити ефективність лікування у когорті за визначеними проміжками часу. Узагальнені дані когортного аналізу за період з травня 2006 року по грудень 2012 року показали, що через 12 місяців лікування 84,8 % осіб, які розпочинали АРТ в когортах, продовжували її отримувати (мінімальний показник виживання), 6,4 % – померли протягом року після початку лікування, 8,9 % – перервали антиретровірусну терапію переважно з немедичних причин. Максимальний показник виживання через 12 місяців (кількість осіб в когорті, які залишилися живими) склав 93,6 %.

Моніторинг функціонального статусу з метою оцінки впливу АРТ на стан здоров'я пацієнтів показав, що в 2006–2007 рр. пацієнти з обмеженою фізичною активністю та/або не здатні до самообслуговування становили 50–60 % від всіх пацієнтів, яким призначалась АРТ, у 2010–2012 роках таких пацієнтів було вже не більше 38 %. Доведено, що покращення фізичного стану пацієнтів, що отримують АРТ, прямо пропорційно тривалості лікування. Якщо на початку АРТ лише 65,4 % пацієнтів відповідали критеріям функціонального статусу «працездатний», то вже через 3–4 роки цей показник зростає до 94–96 %.

Важливим індикатором відновлення імунної системи є рівень кількості CD4+ Т клітин. Спостерігається чіткий прямий зв'язок між зростанням рівня кількості CD4+ Т лімфоцитів та тривалістю АРТ. Якщо на початку лікування відсоток пацієнтів з рівнем CD4+ Т клітин менше 350 кл/мкл когорти складав 81,2 %, то через 12 міс. терапії – 29,9 %, а через 4 роки – 7,2 %. Ще одним важливим критерієм ефективності АРТ є вірусне навантаження. Встановлено, що АРВ-препарати швидко зменшують циркуляцію вірусу у крові хворих на ВІЛ-інфекцію. Так якщо на початку АРТ менше одного відсотка хворих мали вірусне навантаження менше 75 РНК копій в 1 мл, то вже через півроку лікування – 49,6 %, а через рік і більше – у понад 60 % хворих вірус у крові вже не визначався стандартною процедурою.

Таким чином, АРТ є адекватна і дуже ефективна у зменшенні симптомів захворювання, покращення фізичного стану пацієнтів і соціальної активності. На загал, ефективність лікування за показниками виживання та утримання на АРТ наближається до таких у розвинених країнах. Втім, залишається ще багато проблем, вирішення яких дозволить значно підвищити ефективність лікування.

Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, м. Суми, 16-18 квітня 2014 р. / М.В. Погорєлов. - Суми : СумДУ, 2014. - С. 232-233.